

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

[De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal](#)
~~De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal~~

Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T
F
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

Datum

Betreft Aanpak misbruik en oneigenlijk gebruik van kinderopvangtoeslag

Het kabinet hecht aan goede en betaalbare kinderopvang. Dat stelt werkende ouders in staat om arbeid en zorg voor hun kinderen te combineren. Daarom draagt de overheid stevig bij in de kosten via de kinderopvangtoeslag. Belangrijk onderdeel van de opgave van dit kabinet om de kinderopvang ook in de toekomst betaalbaar te houden, is de aanpak van fraude en oneigenlijk gebruik met de kinderopvangtoeslag. Fraude en oneigenlijk gebruik dient te worden bestreden en ontmoedigd. Dat is noodzakelijk om draagvlak in de samenleving voor deze regeling te behouden. In de deze brief zetten wij de aanpak van het kabinet uiteen om fraude en oneigenlijk gebruik met kinderopvangtoeslag tegen te gaan.

Fraude en oneigenlijk gebruik van kinderopvangtoeslag

De hoogte van de kinderopvangtoeslag hangt af van het inkomen van de aanvrager, de opvangsoort, de uurprijs en het aantal uren opvang dat wordt afgenomen. Ouders kunnen maximaal voor 230 uur kinderopvangtoeslag per maand per opvangsoort aanvragen. Daarnaast stelt de overheid een maximum uurprijs per opvangsoort. Kosten boven deze maximumuurprijs komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Binnen deze vergoedingssystematiek is het mogelijk om grote bedragen aan kinderopvangtoeslag aan te vragen. De gemiddelde bijdrage van de overheid in 2011 is bijna €4000 per kind per jaar. Omdat de kinderopvangtoeslag sterk inkomensafhankelijk is zijn de tegemoetkomingen voor lage inkomens hoger. In 2011 heeft een gezin met een verzamelinkomen van €25.000 en 2 kinderen tot 4 jaar, die 3 dagen per week naar de opvang gaan, recht op ruim €17.000 per jaar. Met deze forse vergoedingen, die afhankelijk zijn van het gebruik van de voorziening, wijkt de kinderopvangtoeslag af van andere toeslagen.

De relatief hoge vergoedingen in de kinderopvang dragen er aan bij dat werken lonend is voor mensen met kinderen. Daarom bevordert de kinderopvangtoeslag de arbeidsparticipatie. Nadeel van de hoge vergoedingen is dat de prikkel tot fraude en oneigenlijk gebruik in de kinderopvang relatief groot is.

Dit wordt versterkt door de wettelijke mogelijkheid om met terugwerkende kracht een ~~voorschot voor~~ kinderopvangtoeslag aan te vragen en uitbetaald te krijgen voordat de toeslag definitief wordt vastgesteld, ~~zonder dat is aangetoond dat de opvang daadwerkelijk heeft plaatsgevonden~~. Op deze manier is het mogelijk om in één keer een fors bedrag uitgekeerd te krijgen.

Met opmerkingen ☐ Dat klopt niet: we controleren nu extra op aanvragen met terugwerkende kracht. We gaan bv na of iemand wel kinderen heeft voordat . Bij gastouderopvang is het in alle gevallen niet mogelijk om na te gaan of daadwerkelijk opvang heeft plaatsgevonden!

Pagina 1 van 6

Een ander kwetsbaar punt van de kinderopvangtoeslag is het ontbreken van een **directe** relatie tussen het aantal uren opvang en het aantal gewerkte uren. Dat maakt het mogelijk om kinderopvangtoeslag aan te vragen voor **meer uren** opvang **dan waar geen arbeid tegenover staat er gewerkt is**. In de praktijk blijkt de meerderheid van de gebruikers van kinderopvangtoeslag meer uren te werken dan dat kinderopvangtoeslag wordt aangevraagd. Uit **onderzoek** van de Belastingdienst blijkt echter dat een niet te verwaarlozen groep ouders meer uren kinderopvangtoeslag aanvraagt dan **aan uren krijgt uitbetaaldwerkt**.

Tenslotte is de gastouderopvang relatief gevoelig voor fraude en oneigenlijk gebruik. De wetswijziging per 2010 heeft de risico's verkleind. Alle gastouders zijn opgenomen in het Landelijk Register Kinderopvang, er is directe controle bij gastouders op de kwaliteit van opvang en het betalingsverkeer loopt verplicht via het gastouderbureau. Hoewel ouders een eigen bijdrage moeten leveren kan er een gelijk belang voor gastouderbureaus, gastouders en ouders zijn om meer uren te declareren dan er feitelijk zijn afgenomen.

Steviger aanpak van fraude en oneigenlijk gebruik

De hoge vergoedingen, de mogelijkheid om met terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag aan te vragen, het ontbreken van een **koppeling relatie aan met** gewerkte uren, en de parallelle belangen in de gastouderopvang maken de kinderopvangtoeslag gevoelig voor fraude en oneigenlijk gebruik. Er zijn de afgelopen jaren dan ook verschillende fraudezaken met kinderopvangtoeslag aan het licht gekomen.

Fraude en oneigenlijk gebruik met kinderopvangtoeslag kan het draagvlak in de samenleving voor deze regeling ondermijnen. Omdat de kinderopvangtoeslag een positieve bijdrage levert aan de arbeidsparticipatie is het van belang dat er draagvlak voor deze regeling blijft bestaan. Daarom neemt het kabinet maatregelen om fraude met en oneigenlijk gebruik van kinderopvangtoeslag tegen te gaan.

Deze aanpak kent vier uitgangspunten. De mogelijkheden tot fraude en oneigenlijk gebruik worden verminderd. De controlesystematiek van de Belastingdienst wordt aangescherpt zodat fraude eerder wordt ontdekt. De geconstateerde fraude wordt zwaarder gesanctioneerd en de wet- en regelgeving wordt voor de gastouderopvang mogelijk verder aangescherpt.

A) Verminderen mogelijkheden tot fraude en oneigenlijk gebruik

1. Koppeling relatie kinderopvangtoeslag met gewerkte uren

Bij algemene maatregel van bestuur op basis van artikel 1.7 Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen wordt bepaald dat het aantal uren opvang wordt gelimiteerd tot het aantal gewerkte uren, inclusief reistijd van de minst werkende partner. De bewijslast dat niet meer uren zijn aangevraagd dan gewerkt ligt bij de vraagouder. Deze bepaling is bedoeld om een einde te maken aan een wanverhouding tussen arbeid en opvang. De Belastingdienst zal vervolgens risicogericht toezicht houden op de naleving van deze bepaling. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de De motie Linthorst (kamerstuk EK 31874). zal worden uitgevoerd voor zowel werknemers als zelfstandigen. Om de koppeling met gewerkte uren zowel voor werknemers als zelfstandigen te kunnen realiseren op een uitvoerbare wijze kiest het kabinet voor de uitvoering waarbij de gewerkte uren berekend worden op basis van het inkomen nu uit de ex ante uitvoeringstoets van de

Datum

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Vet

Onze

Met opmerkingen ☐ Onderzoek gaat uit van verloonde uren

Belastingdienst is gebleken dat een koppeling tussen het aantal verloonde uren met opvanguren niet uitvoerbaar is gebleken. De ex ante uitvoeringstoets treft u als bijlage bij deze brief aan.

2. Maximum prijs per dag(deel)

Naast maximum uurprijs kan een maximum vergoeding voor de kinderopvangtoeslag per dag en per dagdeel worden vastgesteld. Hiermee wordt voorkomen dat oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de kinderopvangtoeslag door meer uren te declareren tegen een lager uurprijs.

3. Aanvraag met terugwerkende kracht niet langer toestaan

Momenteel is het mogelijk om met terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag aan te vragen, waardoor vraagouders in één keer een groot bedrag kunnen ontvangen. Deze mogelijkheid verdwijnt. In de toekomst komen alleen kosten die gemaakt zijn vanaf het moment van aanvraag in aanmerking voor kinderopvangtoeslag.

4. Maximum aantal uren voor alle opvangsoorten

Op dit moment kunnen ouders maximaal 230 uur per maand per opvangsoort declareren. Dit wordt 230 uur voor alle opvangsoorten samen.

5. Maximum aantal uren voor BSO wordt verlaagd

Op dit moment is het maximum aantal uren voor BSO gelijk aan het maximum aantal uren dagopvang terwijl voor de BSO in de schoolmaanden minder kinderopvanguren nodig zijn. Het maximum aantal uren zal voor BSO worden verlaagd.

B) Aanscherpen controle systematiek

1. Aanscherping controle bij aanvraag

Op dit moment controleert de Belastingdienst de rechtmatigheid van de kinderopvangtoeslag alleen achteraf. Het te veel bevoorschotte toeslag wordt teruggevorderd. Terugvorderen van toeslag is ongewenst voor zowel de Belastingdienst als de betrokken ouders. De Belastingdienst gaat daarom de controle deels naar voren halen. Op basis van risico inventarisatie wordt bij aanvraag de ouder-kind relatie en het aantal contracturen gecontroleerd. Door een deel van de controle te verleggen naar het moment van aanvraag kan fraude eerder geconstateerd worden. Ook wordt het aantal terugvorderingsacties teruggebracht wat een ontlasting is voor de uitvoering. Ook kan op basis van risico analyse tussentijds controle plaatsvinden bijvoorbeeld bij mutaties.

2. Actieve aanpak van signalen van fraude

De Belastingdienst heeft een meldpunt fraude geopend waar fraude gemeld kan worden. De meldingen van fraude zullen door de Belastingdienst actief worden opgepakt. Een concreet voorbeeld daarvan is de aanpak zoals gemeld in de brief

3. De bewijslast bij vermoedens van misbruik wordt vergemakkelijkt

In het contract tussen opvangaanbieder en vraagouder moeten de wettelijke voorwaarden voor de kinderopvangtoeslag worden geëxpliciteerd. In de wet Kinderopvang wordt vastgelegd dat in het opvangcontract moet worden opgenomen dat opvang tijdens schooltijd en opvang tijdens tussenschoolse opvang niet voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komt en dat er geen

Datum

Onze referentie

recht is op kinderopvangtoeslag wanneer geen betaling voor kinderopvang plaatsvindt.

4. Voorschot wordt aangepast aan definitieve toekenning

Wanneer de definitieve toekenning afwijkt van de verleende voorschot wordt de voorschot aangepast aan de definitieve toekenning. Zo wordt voorkomen dat ouders jaren achtereen te veel voorschot ontvangen.

5. Check op kinderopvangtoeslag wanneer kinderen 4 jaar worden

De meeste kinderen gaan naar het primair onderwijs als ze 4 jaar worden. De Belastingdienst zal daarom een controle uitvoeren op de uren voor de kinderen van 4 jaar.

6. Kinderopvangtoeslag stopt bij 13 jaar

De meeste kinderen gaan op hun twaalfde naar de middelbare school. De kinderopvangtoeslag wordt daarom automatisch stop gezet wanneer kinderen dertien worden zover ouders de kinderopvangtoeslag nog niet hebben stop gezet.

7. Verbeterde keten samenwerking na constatering van misbruik

Ouders hebben recht op kinderopvangtoeslag als hun kinderopvangorganisatie is geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK). De gemeente waar de opvanglocatie is gevestigd is verantwoordelijk voor registratie in het LRK. De gemeente baseert zich daarbij op een inspectierapport van de GGD. De Wet kinderopvang biedt de mogelijkheid tot gegevensuitwisseling tussen gemeente en Belastingdienst. Het streven is om bestuurlijke afspraken te maken tussen de Belastingdienst, de VNG en GGD-Nederland. Als een vermoeden van fraude bekend is bij de Belastingdienst, volgt contact met de GGD, zodat de gemeente na gezamenlijke inspectie advies kan krijgen om de betreffende organisatie uit het LRK te verwijderen. Hetzelfde geldt als de GGD vermoedens heeft van fraude. Als vermoeden van fraude bekend is bij GGD, dan volgt contact met de Belastingdienst, zodat Belastingdienst het vermoeden van fraude kan onderzoeken en daar een vervolg aan kan geven.

C) Zwaarder sanctioneren

1. Verhoging van de boetes in geval van fraude

Zoals in de brief van 10 maart 2011 (kamerstuk) is aangekondigd, wordt de boete op verwijtbaar fraude 100% van het fraudebedrag. Daarnaast volgt bij recidive (dus nogmaals verwijtbaar fraude) 5 jaar uitsluiting van de kinderopvangtoeslag. Bij ernstige overtredingen krijgt de overtreder strafrechtelijk vervolg. Ten slotte wordt bij terugvordering de onterecht uitbetaalde toeslag verrekend met andere toeslagen, belastinginvorderingen en uitkeringen.

2. Mutatieplicht

De AWIR vraagt van ouders dat zij wijzigingen die van invloed zijn op de kinderopvangtoeslag zoals mutaties in inkomen en de opvangsituatie doorgeven aan de Belastingdienst. Indien vraagouders de wijzigingen in het aantal uren kinderopvang niet doorgeven dan kan een administratieve boete worden opgelegd.

D) Gastouderopvang

Wet kinderopvang wordt dit jaar geëvalueerd. Om die reden zal het kabinet het definitieve besluit over wetwijzigingen nemen nadat de uitkomst van de

Datum

Onze referentie

evaluatie van de Wet bekend is. Er zijn op dit moment wel viertal denkrichtingen om de fraude in de gastouderopvang aan te pakken.

1. *Eis aan de tariefstructuur van het gastouderbureau*

Het grootste risico voor misbruik en oneigenlijk gebruik in de gastouderopvang bestaat door de eventuele parallelle belangen van gastouderbureaus, vraagouders en gastouders om meer uren in rekening te brengen. Door de tarieven van gastouderbureaus onafhankelijk te maken van het aantal uren opvang of het afgerekende bedrag vervalt het belang voor gastouderbureaus om meer uren opvang in rekening te brengen. Het bedrag dat het gastouderbureau in rekening brengt zou afhankelijk moeten zijn van de administratieve handelingen en activiteiten ten behoeve van de kwaliteit van de kinderopvang.

2. *Accountantsverklaring voor gastouderbureaus*

Wet kinderopvang stelt eisen aan de inrichting van de administratie van gastouderbureaus. Met een accountantsverklaring zou de inspecteur direct kunnen zien in hoeverre een gastouderbureau aan de Wet kinderopvang voldoet. De accountantsverklaring kan één van de voorwaarden worden voor de registratie van een gastouderbureau in het LRK.

3. *Betere benutting van gemeentelijke handhavinginformatie*

Gastouderbureaus worden door de gemeente waar het bureau gevestigd is in het LRK geregistreerd. Gastouderbureaus die in de ene gemeente niet in het LRK worden opgenomen of zijn verwijderd, kunnen hun activiteiten verplaatsen naar andere gemeenten. Gemeenten zullen gegevens van houders van gastouderbureaus waartegen een handhavingstraject loopt verspreiden onder omliggende gemeenten. Deze informatie kan eventueel worden benut om toegang tot het LRK te weigeren

Slot

Met dit pakket aan maatregelen zal fraude en oneigenlijk gebruik met kinderopvangtoeslag teruggedrongen worden. Het kabinet acht dit een noodzakelijke stap om de kinderopvang betaalbaar te houden en draagvlak voor deze regeling in de samenleving te behouden. De maatregelen worden verder uitgewerkt in samenwerking met de VNG en GGD-Nederland. Onze inzet is om alle maatregelen per 2013 te laten ingaan.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

H.G.J. Kamp

De Staatssecretaris van Financiën,

Datum

Onze referentie

F.H.H. Weekers

|

Datum

Onze referentie

Pagina 6 van 6